

SAMMEN
OM

Miljøløftet

REFERAT

Vedlegg nr. 1

Styringsgruppen for Miljøløftet

Møte 1/2023 | **Klokkeslett:** 09.00 - 12.00 | **Dato:** 18.01.2023

Møtested: Kultursalen, Øygarden rådhus

Saksbehandler: Aina Haugstad

Dato: 25.01.2023

	Navn	Part
Møtedeltakere	Ingrid Dahl Hovland	Vegdirektør
	Jon Askeland	Fylkesordfører, Vestland fylkeskommune
	Ingrid Nergaard Fjeldstad	Byråd, Bergen kommune
	Nina Bognøy	Varaordfører, Alver kommune
	Eystein Venneslan	Kommunedirektør, Askøy kommune
	Trine Lindborg	Ordfører, Bjørnafjorden kommune
	Tom Georg Indrevik	Ordfører, Øygarden kommune
	Kjell Kvingedal	Statsforvaltaren i Vestland
	Øivind Støle	Jernbanedirektoratet
	Aina Haugstad	Sekretariatet, Miljøløftet
Øvrige	Malin Bismo Lerudsmoen	Statens vegvesen
	Tone Oppedal	Statens vegvesen
	Kristian Hella Bauge	Statens vegvesen
	Rune Haugsdal	Vestland fylkeskommune
	Jostein Fjærestad	Vestland fylkeskommune
	John Martin Jacobsen	Vestland fylkeskommune
	Torill Klinker	Vestland fylkeskommune
	Ragnhild Dalsbø	Vestland fylkeskommune
	Målfrid Vik Sønstabø	Skyss
	Anne Iren Fagerbakke	Bergen kommune
	Roald Aandahl	Bergen kommune
	Ørjan Raknes Forthun	Alver kommune
	Johnny Breivik	Øygarden kommune
	Anders Kjetland	Sekretariatet, Miljøløftet
	Kristoffer Sandvik Monsen	Sekretariatet, Miljøløftet
	Eva Mari Pettersen	Sekretariatet, Miljøløftet
	Wenche Sælen	Sekretariatet, Miljøløftet

Saksliste

Sak 1/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: Innkalling og sakliste er godkjent.

Sak 2/23 Godkjenning av referat fra møtet i Miljøloftets styringsgruppe 2.12.2022

Det ble i møtet meddelt korrektur av referatteksten til sak 84/22 «Bypakke Bergen: Trafikk og inntekt». Inntekt var oppgitt i prosent, hvor det skulle vært kroner.

Vedtak: Vedlagt referat er godkjent med ovennevnt korrektur.

Sak 3/23 Kort orientering status for handlingsprogram 2024-2027

Eva Mari Pettersen, sekretariatet, gav en kort presentasjon om status. Frist for å spille inn prosjektark til rulleringen av handlingsprogram 2024-2027 var 1. desember. Totalt er 93 prosjekter spilt inn, hvorav 32 er nye prosjekter og 61 er prosjekter som var en del av handlingsprogram 2023-2026. Presentasjonen gav en gjennomgang av føringer og rammer som danner bakteppe for årets rullering.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Sak 4/23 Behov for økt ramme for utbedring av Sagstadveien

John Martin Jacobsen, Vestland fylkeskommune, presenterte saken i møtet. Tiltaket Fv5308 Utbedring av Sagstadvegen (tidligere Meland kommune), ligger inne i gjeldende handlingsprogram 2023-2026. Det er foretatt byggherreoverslag basert på ferdig prosjekteringsgrunnlag og det er avdekket behov for en høyere finansiell ramme for prosjektet, enn det som er lagt til grunn i gjeldende handlingsprogram. Saken løftes i forkant av den ordinære prosessen rundt rullering av handlingsprogrammet av hensyn til fremdrift i prosjektet.

Vedtak: Miljøloftets styringsgruppe gir sin tilslutning til økt ramme for prosjektet i tråd med rullert prosjektark og dette notatet. Ny ramme på 47 mill. (brutto) finansieres over Miljøloftet og legges til grunn for Fv5308 Utbedring av Sagstadvegen i tidligere Meland kommune.

Sak 5/23 Orientering om tilbakeholdte tilskuddsmidler i 2022

Malin Lerudsmoen, Vegdirektoratet, orienterte om at midlene som ble holdt tilbake fra vegvesenet i 2022, ble saldert fra Statsbudsjettet i desember og at det vil være behov for ny bevilgning av disse 250 millionene. Det ble understreket at avtalebeløpet ligger fast og at dette ikke skal utgjøre noen endringer i Miljøloftets byvekstavtale, men at midlene fremover vil bli utbetalt på bakgrunn av innmeldte behov, og tidligst fra 2024. Behov bør derfor fortrinnsvis meldes gjennom rullering av handlingsprogrammet, som deretter spilles videre inn til Statsbudsjettet. I motsetning til tidligere år, vil statlige belønningsmidler i 2023 utbetales trinnvis gjennom året. Tilskuddene som dekker inntektsbortfall, som lavere kollektivtakster og reduserte bominntekter, utbetales i sin helhet 1. tertial, mens de andre

postene, som belønningsmidler og tilskudd til bedre kollektiv, vil deles opp i tre potter gjennom året.

I diskusjonen ble det fra lokale parter understreket at det er viktig at tilbakeholdte tilskuddsmidler i 2022 ikke får konsekvenser for forutsigbarhet og fremdrift i Miljøløftet.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 6/23 Tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk

Målfrid Vik Sønstabø, direktør i Skyss orienterte om saken i møtet. Som ledd i å bruke 53 MNOK som i dag står på fond, har Fylkestinget 14.12.22 gjort budsjettvedtak om at takstene på alle billettyper i avtaleområdet skal fryses ut juni 2023. Det vil bli brukt 16 mill. av fondsmidlene til dette. Administrasjonens budsjettforslag om å bruke fondet på samme måte som tidligere, lavere periodebilletter med et årlig uttak gjennom avtaleperioden, er dermed ikke vedtatt. Vedtaket gjelder lavere periodebilletter i sone A pluss takstfrys i første halvår på buss og bybane for alle billettyper. For de resterende 37 mill. er det ikke fattet vedtak om bruk. Det ble understreket at sonesystemet og avtaleområdet ikke er helt overlappende, men at disse omtalte midlene skal brukes innenfor avtaleområdet, og at det også er her de aller fleste reisene blir gjort.

I diskusjonen presiserte fylkesordfører Jon Askeland at fylkestinget gjorde flere vedtak som ikke avgrenser seg til bruken av Miljøløftet-midler, men som helhetlig skal stimulere til økt kollektivbruk. For fylkespolitikere er det et ønske om å sette fondsmidlene i arbeid raskere. Det er en utfordring å få rekruttert tilstrekkelig bussjåfører, derfor iverksettes ikke kampanjen på billettreduksjon før etter sommeren.

Ordfører i Øygarden kommune, Tom Georg Indrevik pekte på at midlene til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk er midler som kommer som følge av byvekstavtalesamarbeidet, og at disse i så måte skal komme *i tillegg til* VLFK sine planer. Det er viktig å synliggjøre denne forskjellen og med det hva kommunene får ut av sitt medlemskap. Ordfører i Bjørnafjorden kommune, Trine Lindborg meddelte at det er problematisk at Bjørnafjorden kommune fremdeles er delt i to soner.

Øivind Støle fra Jernbanedirektoratet pekte på at det ikke kommer frem av saken hva fondsmidlene skal brukes på, og at saken i så måte ikke svarer tilstrekkelig på bestillingen. Det bør komme en ny sak om konkretisering av bruken av de resterende midlene i nær fremtid. Fylkesordfører Jon Askeland svarte at Miljøløftet kan forvente at fylkeskommunen svarer mer detaljert etter fylkestinget i juni. Tone Oppedal, Statens vegvesen oppfordret til detaljering gjennom budsjettprosessene fremover. Malin Lerudsmoen fra Statens vegvesen presiserte at en betingelse for midlene er at de skal gå til inntektstap.

Støle oppfordret også til å se på mulighet for utvidet takst-samarbeid med jernbanen, og viste til lignende ordninger i andre byvekstavtaleområder.

Merknad: Til denne saken ble det gjort en korrigerende av møtepapir. I første versjon av møtepapir stod følgende «studentrabatt på 60% på enkeltbillett». Dette ble korrigert til «studentrabatt på 40% på enkeltbillett».

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe slutter seg til Vestland fylkeskommune sitt fremlegg til bruk av Post 66 regjeringens bompenggeavtale til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Fylkeskommunen kommer tilbake med plan for konkrete bruk for resten av fondet.

Sak 7/23 Orientering om ny fleksibel billettløsning

Målfrid Vik Sønstabø, direktør i Skyss, orienterte om en ny, fleksibel billettløsning. Dette er en tilpassing til endrede reisevaner etter pandemien. Målgruppen er reisende som ikke har behov for månedsbillett, men som innimellom bruker kollektiv en del. I perioden mars-sommeren presenteres løsningen for et utvalg reisende, som en pilot før utrulling. Løsningen ligger innenfor Skyss sitt eget budsjett.

I diskusjonen kommenterte Øivind Støle fra Jernbanedirektoratet at man i flere byer har kommet opp med nye konsepter som har fått konsekvenser for takstsamarbeidsavtalene der. Støle understrekte at det er viktig at Skyss og Jernbanedirektoratet har tett samarbeid rundt dette fremover. Byråd i Bergen kommune, Ingrid Fjeldstad kommenterte at tilbudet er veldig spennende, men delte også et lite hjertesukk rundt at dette ikke rulles ut før etter sommeren, når det også skal iverksettes en annen storsatsing.

Ordfører i Øygarden kommune, Tom Georg Indrevik viste avslutningsvis til en forenklet billettløsning i Danmark, som har sentralisert betalingen for alle reiser i én app. I Norge har vi EnTur-appen, men denne er, i motsetning til versjonen i Danmark, ikke obligatorisk å bruke for landets mobilitetsaktører.

Vedtak: Miljøloftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 8/23 Fordeling av planleggingsmidlar i Miljøloftet 2023

John Martin Jacobsen fra Vestland fylkeskommune presenterte saken i møtet. Dette er midler som skal gå til fylkeskommunal veg i Bergen kommune. Det ble understreket at det også foregår annen planlegging ut over disse midlene, hvor ulike prosjekt i omegnskommunene ble nevnt.

I diskusjonen spurte Kjell Kvingedal fra Statsforvaltaren om prosjektene, som skal godkjennes av Miljøloftet, er detaljert i egne prosjektark. Jacobsen svarte at selv om Vestland fylkeskommune har forpliktet seg til å bruke disse midlene, har de valgt at fylkespolitikere bestemmer bruken og fylkeskommunen stiller oversikt over porteføljen til disposisjon for Miljøloftet. Jacobsen presiserte at Vestland fylkeskommune ikke ser det som hensiktsmessig å detaljere prosjektene mer overfor sekretariatet, enn for egne politikere.

Tone Oppedal fra Statens vegvesen uttrykte at det er positivt at planpotten er detaljert, slik at kommende prosjekter er mer synlige. Oppedal presiserte videre at planmidlene til Statens vegvesen ikke er en del av Miljøloftet, mens planpotten til Vestland fylkeskommune er det. Byråd Ingrid Fjeldstad, Bergen kommune, kommenterte at kartfremstillingen av prosjektene var god og at dette er viktig informasjon.

Vedtak: Miljøloftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 9/23 Aktivitetsplan 2023

Anders Kjetland fra sekretariatet presenterte forslag til årets aktivitetsplan. Planen fordeler innsats mellom sykkel, gange og trafiksikkerhet, et helhetlig blick på byvekstavtalen og kollektiv. Det ble understreket at Skyss har et eget kommunikasjonsbudsjett, rettet mot kollektivreisende, som kommer i tillegg til innsatsen gjennom aktivitetsplanen. I tillegg

kommer også oppfølging av prosjektet «Passasjerer tilbake til kollektiv». Innsatsen skal rettes mot reiserådgiving med direkte publikumskontakt, reiserådgivningskampanjer, samt åpninger og markeringer. Det legges opp til aktiviteter og kampanjer i hele avtaleområdet. Det har vært et godt samarbeid med kommunikasjonsgruppen i Miljøløftet, som har vært involvert i arbeidet med aktivitetsplanen.

Ordfører i Bjørnafjorden kommune, Trine Lindborg kommenterte at det er svært viktig at Miljøløftet klarer å kommunisere hva byvekstavtalen er og gir. Bjørnafjorden kommune er opptatt av å markere *alt* og Lindborg ba om at kommunikasjonstrykket holdes oppe i omegnskommunene hvor skepsisen til byvekstavtalen er større.

Vegdirektør Ingrid Dahl Hovland kommenterte at kommunikasjonsarbeidet må være mer konkret om hva vi har fått til. Tone Oppedal fra Statens vegvesen understrekte at mange av tiltakene handler om samarbeid, og at hver part må bidra til å fylle ut aktivitetskalenderen.

Fylkesordfører Jon Askeland kommenterte at det er bra at styringsgruppen tar eierskap til aktivitetsplan og kommunikasjon og presiserte at kommunikasjon er en nøkkel for å få utnyttet investeringene i Miljøløftet best mulig. Askeland gav styringsgruppen en utfordring til neste år: å sørge for enda mer kommunikasjon og en mer spisset strategi med enda mer samarbeid og samlet trykk på hva vi får igjen for samarbeidet.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 10/23 Oppfølging etter politisk seminar

Sekretariatsleder Aina Haugstad presenterte en kort oppsummering av tilbakemeldinger etter politisk seminar 13. desember. Ettersom tilbakemeldingene var relativt få, og det er valgår i år, ba sekretariatet om signaler fra styringsgruppen både om ønsker for tidspunkt og innretning på neste politiske seminar. Om hovedformålet skal være inspirasjon, kunnskapsutveksling eller å sette strategisk retning, vil dette påvirke både agenda og når på året seminaret avholdes.

Som et resultat av diskusjonen var det enighet om at det neste gang vil være behov for et opplæringsseminar, ettersom det vil komme inn mange nye politikere etter 1. september. Av samme årsak ble seminaret foreslått gjennomført 2. uken i januar og med det innlemmes som del av politikeropplæringen i kommunene. Viktigheten av opplæring og kunnskapsheving ble trukket frem av flere. Det ble også foreslått å arrangere fremtidige seminar på ettermiddag/kveld for å nå flere deltakere.

Tema som det å belyse effekter av prosjekter og tydeliggjøre bedre hva vi faktisk får igjen for Miljøløftet, klargjøring av rolleforståelse og hvilke muligheter Miljøløftet gir politikerne og informasjon om hvordan prosessene fungerer, ble spilt inn som forslag. Øivind Støle fra Jernbanedirektoratet pekte på at politisk seminar er et godt verktøy for å ivareta den demokratiske legitimiteten til partnerskapet.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til drøfting. Sekretariatet bygger på diskusjonen i innretningen av fremtidige politiske seminar.

Sak 11/23 Oversikt over bompengenivå i Bergensområdet

Kristian Hella Bauge, Statens vegvesen, gav en oversikt over ulike bompengepakker i bergensområdet, sammen med prisnivå på disse og over hvilke tidsperioder de skal gjelde.

Vegdirektør Ingrid Dahl Hovland savnet ÅDT som et supplement, mens byråd Ingrid Nergaard Fjeldstad fra Bergen kommune ønsket at oversikten også inneholdt kollektivtall. Alver kommune presiserte at pakkene er forskjellig ved at f.eks. Nordhordlandspakken er en ren finansieringspakke, mens Bypakke Bergen i tillegg har trafikkavvisning som et eget mål. Dette er et viktig poeng som bør komme tydeligere frem. Ordfører i Øygarden kommune, Tom Georg Indrevik syntes at oversikten var veldig fin og at den er et godt utgangspunkt for et forprosjekt med mål om å vurdere effektene av bompengetrykket for bergensområdet som helhet. Hvor går trafikklinjene til næringslivet, hvor bosetter folk seg og hvordan vil bompengepakken som helhet påvirke etablering av nytt næringsliv i regionen? Indrevik ønsker at saken følges opp. Selv om dette ligger litt på siden av Miljøløftet, er også dette et forum hvor det er naturlig å løfte slike diskusjoner.

Statens vegvesen tar innspillet om simulering med seg inn i utredningsarbeidet og behovene knyttet til nasjonal transportplan og oppdaterer presentasjon med ÅDT. Statens vegvesen kommer tilbake til styringsgruppen og presenterer dette senere.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 12/23 Orientering om status for arbeidet med Fløyfjellstunnelen sør

Statens vegvesen jobber med planforslag og kostnadsoverslag for reguleringsplanen Fløyfjellstunnelen sør, men før denne kan legges ut på høring, må det være fastsatt et styringsmål: prosjektets økonomiske rammer. Dette er videresendt internt og ventet ferdig i løpet av januar. Utbyggingsavdelingen i Statens vegvesen arbeider for at Klauvaneset-Vågsbotn skal fortsette å planlegges, men dette må ses i sammenheng med den totale porteføljen for landet. Tone Oppedal, Statens vegvesen presenterte.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 13/23 Byindeks

Malin Lerudsmoen presenterte status for Miljøløftets hovedindikator, byindeksen, for alle de fire byvekstomtåleområdene. Denne måler utviklingen av trafikkmengden på små kjøretøy innenfor avtaleområdet. I 2022 var byindeksen for Bergensområdet 1,1 % lavere enn i referanseåret 2018. Trafikkmengden er stigende etter pandemien, dette blir viktig å følge med på fremover. Mønsteret er relativt likt på tvers av de fire byområdene, men økningen i trafikk har vært lavere på Nord-Jæren, enn i de andre områdene.

I diskusjonen ble det stilt spørsmål til hvorfor Nord-Jæren skiller seg ut, og om det er noe vi kan lære derfra.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 14/23 Eventuelt byvekstomtåle bergensområdet

Orientering om gjennomgang av finansiering av Bybanen BT5 i forbindelse med prioriteringsoppdrag til NTP

Merknad: Saken ble presentert i forlengelse av sak 11/23 men refereres under eventuelt.

Tone Oppedal fra Statens vegvesen presenterte status for prioriteringsoppdrag i forbindelse med arbeidet med nasjonal transportplan (NTP). Som del av dette arbeidet er det gjort en omfattende, detaljert gjennomgang av hele reguleringsplanen for å fastslå

finansieringen av BT5 fordelt på prosjekteiere og finansieringskilder. Arbeidet er gjort i samarbeid med Bergen kommune og Vestland fylkeskommune. Gjennomgangen har også foreslått at finansieringen av Bybanen BT5 fordeles over to perioder i NTP. I gjeldende NTP ligger det inne midler til byggetrinn 5 og til forlenging av Fløyfjellstunnelen i første periode. Kostnadsoverslaget må ses mot disse innspillene og fordeles på ulike finansieringskilder. Økningen fra tidligere beregninger er i hovedsak knyttet til momsregninger som tidligere ikke har vært anslått, og sykkelstamveien og Fløyfjellstunnelen. Det er små endringer knyttet til bygging av selve banen.

Innfartsparkering

Ordfører i Bjørnafjorden, Trine Lindborg, løftet sak om innfartsparkering. Fylkeskommunal innfartsparkering v/ Rema 1000 på Osøyro ble stengt over natten, uten at kommunen ble orientert på forhånd. Dette har skapt sinne i Bjørnafjorden og er blitt negativt omtalt i lokalmedia. Lindborg presiserer at alt ikke kan løses med sykkel og gange, og at det er behov for innfartsparkering også. Vestland fylkeskommune kommenterte at den aktuelle innfartsparkeringen var veldig kostbar sett opp mot antall p-plasser, og at man for dette tilfellet må se på andre løsninger.

Sekretariatet lyser ut stilling

Sekretariatsleder Aina Haugstad meddelte at sekretariatet er i ferd med å utlyse stilling på ett årsverk. Årsverket erstatter delvis (40 %) Eva Mari Pettersen som sommeren 2022 ble invitert til å videreutvikle arbeidet med finansiering på tvers av by- og avtaleområdene (ref. sak 58/22). Finansieringen av de resterende 60 % dekkes av sekretariatets budsjett.

Innspillsmøte i regi SD om evaluering av tilskuddsordningene i byområdene

Sekretariatsleder Aina Haugstad gjorde oppmerksom på innspillsmøte 17. februar om evaluering av tilskuddsordningene i byområdene, i regi av Samferdselsdepartementet. Formålet med evalueringen er bl.a. å vurdere om ordningene har oppnådd de tilsiktede virkningene på en kostnadseffektiv måte. To parter fra hvert byvekstavtaleområde får delta. Bergen kommune og Vestland fylkeskommune meldte sin interesse for deltakelse i møtet og fikk støtte for dette.

Saksliste Bypakke Bergen

Sak 15/23 Godkjenning av referat fra møtet i Styringsgruppen for bypakke Bergen 16.12.2022

Vedtak: Vedlagt referat er godkjent

Sak 16/23 Eventuelt bypakke Bergen

Ingen saker til eventuelt